

Uwagi do Regulaminu Odznak Turystyki Pieszej

Paweł Dudzik, Tomasz Dygała

Regulamin Odznak Turystyki Pieszej PTTK

I. Postanowienia ogólne

1. Odznaka Turystyki Pieszej (zwana w skrócie OTP) jest odznaką ustanowioną i nadawaną przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) – w celu zachęcania społeczeństwa do uprawiania turystyki pieszej nizinnej, poznawania kraju ojczystego, jego przeszłości, współczesnego dobrobytu, kultury, piękna krajobrazu i przyrody.
2. OTP można zdobywać jedynie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. OTP przyznaje Komisja Turystyki Pieszej (KTP) Zarządu Głównego PTTK bezpośrednio bądź za pośrednictwem Oddziałowych Komisji Turystyki Pieszej (OKTP) PTTK. Wskazane jest, aby przyznane odznaki były wręczane w sposób uroczysty podczas zlotów, rajdów, bądź innych spotkań turystycznych.
4. O odznaki OTP może ubiegać się każdy, kto ukończył 8 lat i spełnił warunki przewidziane niniejszym regulaminem. Wyjątek stanowi odznaka „Siedmiomilowe Buty”, którą można zdobywać poniżej 8 lat.
5. OTP jest ustanowiona w pięciu kategoriach i może być zdobywana tylko w kolejności wymienionych kategorii i stopni:

Z tego zapisu wynika jednoznacznie, że konieczne jest zdobycie odznak „Siedmiomilowe Buty”, aby zdobywać inne odznaki (pomimo zapisów punktu 26). Dlatego należy w tym punkcie dodać zapis (z zastrzeżeniem pkt. 26). Jednocześnie wymienionych jest sześć kategorii mimo, że w treści pkt. 5 jest mowa o pięciu kategoriach.

- „Siedmiomilowe Buty” w stopniach: srebrnym i złotym,
- popularna OTP – bez stopni,
- mała OTP w stopniach: brązowym, srebrnym i złotym,
- duża OTP w stopniach: srebrnym i złotym,
- odznaka „Za Wytrwałość w Turystyce Pieszej”,
- OTP „Dla Najwytrwalszych”.

6. Na OTP zalicza się wycieczki piesze (1 km = 1 pkt.) odbywane na terenach nizinnych i wymienionych terenach wyżynnych kraju: Góry Świętokrzyskie, Masyw Ślęży, Pogórze Karpackie i Sudeckie, Góry Stołowe, Opawskie i Kaczawskie oraz na terenach kotlin: Jeleniogórskiej, Kłodzkiej, Żywieckiej, Nowotarskiej i Sądeckiej.

Ten punkt Regulaminu powoduje wiele pytań:

- trudno jest wyraźnie rozgraniczyć teren pogórzy i kotlin od terenów górskich, ten punkt wymaga starannego doprecyzowania jaki obszar jest uważany za obszar górski na którym nie można już zdobywać OTP,
- z jakiego powodu dołączono w Regulaminie możliwość zdobywania OTP na terenie o charakterze ewidentnie górskim?
- jak jest rozumiany w regulaminie teren Gór Stołowych? Np. wg Jerzego Kondrackiego do Gór Stołowych na terenie RP należą także tereny w rejonie Chełmska – tzw. Zawory,
- w wymienionych w Regulaminie brakuje Bramy Lubawskiej, Obniżenia Ścinawki, Obniżenia Noworudzkiego, Kotliny Rabczańskiej, Kotliny Orawsko-Nowotarskiej.
- podsumowując brakuje generycznego określenia jakie tereny można uznać za takie w których można zdobywać OTP.

7. Powtórzenie trasy lub jej odcinka, niezależnie od kierunku, nie jest zaliczane przy ubieganiu się o ten sam stopień OTP.

W jaki sposób jest rozumiana trasa?

- w przypadku szlaków – przejście tym samym fragmentem szlaku,
- w przypadku tras nie znakowanych – przejście dokładnie tą samą drogą.

8. Na OTP zalicza się zwiedzanie miejscowości według punktacji podanej w załączniku nr 2. Przewodnik Turystyki Pieszej w czasie weryfikacji może obniżyć liczbę punktów za zwiedzanie, w zależności od stwierdzonego stopnia poznania miejscowości.

Co to jest zwiedzanie? – Czy można uznać za zwiedzanie obejrzenie obiektu z zewnątrz, czy konieczne jest także obejrzenie wnętrza?

Czy znane są (spisane) zasady, na jakich przewodnik ocenia „stopień zwiedzenia” miejscowości i ew. obniża liczbę przyznanych punktów?

9. Za zwiedzanie miejscowości umieszczonych w wykazie, zalicza się ustaloną liczbę punktów pod warunkiem wpisania do Książeczki Wycieczek Pieszych obiektów zwiedzanych w danej miejscowości. Wymagane jest zwiedzenie przynajmniej najważniejszych obiektów. Zwiedzenie tej samej miejscowości może być zaliczone tylko raz, niezależnie od stopnia małej OTP. Nie zalicza się punktów za zwiedzanie miejsca zamieszkania.

Co jest rozumiane jako najważniejsze obiekty? Kto to ma oceniać i na jakiej zasadzie?

10. Wycieczki dłuższe (powyżej dwóch dni) można dzielić, ale tylko odcinkami dziennymi, w celu zaliczenia ich na dwa stopnie odznaki. Wymagane jest jednak podanie długości tras dziennych.
11. Podstawą przyznania odznaki „Siedmiomilowe Buty”, popularnej i małych OTP oraz zaliczenie norm na odznaki „Za Wytrwałość w Turystyce Pieszej” i OTP „Dla Najwytrwalszych” jest Książeczka Wycieczek Pieszych według wzoru ustalonego przez KTP ZG PTTK.

A jaki jest ten wzór – czy taki, jaki wydaje Oddział na Litewskiej?

12. Trasa wycieczki (rajdu) powinna być szczegółowo wpisana do Książeczki Wycieczek Pieszych z podziałem na odcinkiienne i poświadczona przez:

Na ile szczegółowo powinna być opisana trasa, szczególnie w świetle pkt. 7?

- Przewodnika Turystyki Pieszej PTTK,

Powinno być dodane: prowadzącego wycieczkę lub posiadającego uprawnienia na dany rejon.

- przewodnika PTTK, nauczyciela lub instruktora harcerskiego prowadzącego wycieczkę,

Dlaczego nie wymieniono tutaj instruktorów oraz przewodników turystyki kwalifikowanej PTTK?

- kierownika wycieczki organizowanej przez organizację młodzieżową, zakład pracy lub inną instytucję.

Dlaczego nie wymieniono tutaj kierownika wycieczki organizowanej przez jednostki PTTK?

Poświadczenia przez osoby wymienione w punktach b i c należy potwierdzić pieczęcią instytucji organizującej wycieczkę.

13. Wycieczki indywidualne powinny być poświadczane na szlaku przez Przewodnika Turystyki Pieszej, bądź w ogniwach i obiektach PTTK.

Dlaczego nie wymieniono tutaj instruktorów oraz przewodników turystyki kwalifikowanej PTTK?

Honorowane są również poświadczenia urzędów, instytucji, zakładów państwowych, prywatnych i spółdzielczych, urzędów pocztowych, stacji kolejowych, posterunków policji, domów wczasowych itp. Obowiązuje wpisanie daty przejścia.

14. Poświadczenia, o których mowa w punkcie 12. i 13. mogą być zastąpione szczegółowym opisem trasy wycieczki dołączonym do Książeczki Wycieczek Pieszyc i potwierdzonym przez Przewodnika Turystyki Pieszyc, posiadającego uprawnienia na dany teren.
15. Jako górną granicę zaliczania dziennych przejść pieszyc przyjmuje się:
 - dla dzieci i młodzieży do lat 15 – 20 km,
 - dla pozostałych – 30 km.
16. Przewodnicy Turystyki Pieszyc są zwolnieni z obowiązku uzyskiwania potwierdzeń i opisów, o których mowa w punktach 12, 14.

II. „Siedmiomilowe buty”

17. W celu zachęcenia najmłodszych do uprawiania wędrówek pieszyc i poznawania kraju, a przede wszystkim okolicy miejsca zamieszkania, KTK ZG PTTK ustanowiła odznakę „Siedmiomilowe Buty”, zwaną dalej odznaką.
18. Odznakę zdobywa się na terenie Polski.

Czy na obszarze całej Polski? Czy tylko na terenach zdefiniowanych w pkt. 6 do zdobywania OTP?

19. Odznakę mogą zdobywać dzieci w wieku poniżej ośmiu lat.
20. Odznaka jest ustanowiona w dwóch stopniach, które należy zdobywać kolejno i tylko jeden stopień w roku kalendarzowym:
 - I stopień (Srebrne Buty) – za przejście 30 km, z tym, że dzienna wędrówka nie może przekraczać 8 km,
 - II stopień (Złote Buty) – dla posiadaczy odznaki I stopnia za przejście 50 km, z tym, że dzienna wędrówka nie może przekraczać 12 km.
21. Odznakę można zdobywać pod opieką dorosłych na wycieczkach rodzinnych, szkolnych, harcerskich itp.
22. Przebieg tras oraz liczba przebytych kilometrów powinny być wpisane w Książeczce Wycieczek Pieszyc i poświadczone przez opiekunów obecnych na wycieczce.

Czy to znaczy, że nie potrzebne jest w tym przypadku potwierdzenie przez Przewodnika Turystyki Pieszyc oraz uzyskiwanie potwierdzeń terenowych?

23. Odznakę przyznają wszystkie OKTK oraz zespoły Przewodników Turystyki Pieszyc przy oddziałach i klubach PTTK.
24. Odznakę należy wręczać w sposób uroczysty podczas spotkań i imprez turystycznych.

III. Popularna OTP

25. Popularną OTP można zdobywać po ukończeniu 8 lat. Przyznaje się ją za uzyskanie w ciągu roku kalendarzowego

Czyli od momentu pierwszej wycieczki do ostatniej wycieczki, a data weryfikacji odznaki nie jest istotna.

60 punktów podczas wycieczek pieszyc, w tym za zwiedzanie miejscowości i miejsc z załącznika nr 2 – najwyżej 15 punktów.

26. Popularna OTP nie musi być poprzedzona odznaką „Siedmiomilowe Buty”, poprzedza natomiast małe OTP.

Ten zapis jest sprzeczny z zapisem pkt. 5.

IV. Mała OTP

27. Ubiegający się o małą OTP powinien udokumentować zdobycie określonej liczby punktów:

stopień odznaki	ogółem punktów	punkty za zwiedzanie – najwyżej do
brązowy	100	20
srebrny	250	50
złoty	500	100

28. OTP w stopniu brązowym należy zdobywać w ciągu jednego roku (12 miesięcy), począwszy od daty pierwszej do ostatniej wycieczki.
29. Małą OTP w stopniu srebrnym można zdobywać w ciągu dwóch lat (24 miesięcy) i co najmniej na terenie dwóch województw. Poza województwem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania ubiegającego się o odznakę, należy uzyskać, co najmniej 50 punktów, w tym, co najmniej 40 punktów za przejścia piesze. Obowiązuje odbycie jednej wycieczki trzydniowej.

Czy jeżeli wszystkie wycieczki są poza miejscem zamieszkania to wystarczy, aby w jednym województwie zdobyć 249 pkt a w drugim 1 pkt?

Jak należy rozumieć wycieczkę trzydniową szczególnie, jeżeli ktoś jedzie w teren górsko-pogórzański i część punktów można zaliczyć na OTP, a część nie?

30. Małą OTP w stopniu złotym można zdobywać w ciągu trzech lat (36 miesięcy) i co najmniej na terenie trzech województw. W każdym z województw, poza województwem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania ubiegającego się o odznakę, należy uzyskać co najmniej 50 punktów, w tym po co najmniej 40 punktów za przejścia piesze. Obowiązuje odbycie jednej wycieczki pięciodniowej lub dwóch trzydniowych.

Uwagi jak wyżej.

31. Mała OTP musi być zdobywana w kolejności stopni. W ciągu jednego roku kalendarzowego można zdobyć małą OTP tylko w jednym stopniu.

Czyli zweryfikować? Czy chodzi tylko o potwierdzone trasy?

32. Popularną oraz małe OTP do stopnia srebrnego przyznają Referaty Weryfikacyjne OTP przy OKTP, kołach, klubach i innych jednostkach organizacyjnych PTTK, powołane przez KTP ZG PTTK.

Referaty weryfikacyjne OTP zostają powołane pisemną decyzją KTP ZG PTTK, na wniosek jednostki organizacyjnej PTTK lub własny KTP ZG PTTK.

Skład Referatu Weryfikacyjnego wchodzi Przewodniczy Turystyki Pieszej różnych stopni, w zależności od przyznawanych odznak.

Referat Weryfikacyjny chcący uzyskać uprawnienia przyznawania małej OTP w stopniu złotym, musi mieć w swoim składzie, co najmniej jednego Przewodnika Turystyki Pieszej I stopnia.

33. Przy weryfikacji kolejnych stopni odznaki należy przedłożyć Książeczki Wycieczek Pieszych z poprzednio przyznanymi odznakami.
34. W przypadku wątpliwości związanych z przedłożoną dokumentacją, Przewodnik Turystyki Pieszej lub Referat Weryfikacyjny OTP może poddać ubiegającego się o odznakę sprawdzianowi, celem stwierdzenia czy rzeczywiście przebył podaną trasę.
35. W razie odmowy przyznania OTP, należy to odnotować w Książeczce Wycieczek Pieszych z podaniem przyczyn.

V. Duża OTP

36. Ubiegający się o dużą OTP w stopniu srebrnym musi posiadać małą OTP w stopniu złotym oraz przebyć dwa szlaki, o długości, co najmniej 150 km każdy, opracowane przez ubiegającego się i zaopiniowane przez Przewodnika Turystyki Pieszej, posiadającego uprawnienia na dany teren.

A co w przypadku, gdy trasa przebiega przez kilka województw?

Każdy ze szlaków powinien być przebyty w czasie jednej nieprzerwanej wędrówki.

Czy istnieją ograniczenia na dzienną długość trasy?

Czy w takim razie dopuszczalne są trasy w postaci „koniczynki” z jednym punktem wypadowym?

Z dwóch wymaganych szlaków tylko jeden może przebiegać przez obszar województwa miejsca zamieszkania.

W całości czy dowolny fragment trasy?

Dużą OTP w stopniu srebrnym może być zdobywana również na trasach Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego — w tym przypadku nie obowiązuje opiniowanie szlaku przez Przewodnika Turystyki Pieszej. Obowiązuje jednak wykonanie opisu przebytych tras. Dużą OTP w stopniu srebrnym można zdobywać w ciągu pięciu lat.

Czy to znaczy, że dwie wędrówki mają odbyć się w odstępie nie większym niż pięć lat?

37. Ubiegający się o dużą OTP w stopniu złotym musi posiadać dużą OTP w stopniu srebrnym i przebyć opracowane przez siebie dwa szlaki, o długości, co najmniej 200 km każdy, zaopiniowane przez Przewodnika Turystyki Pieszej posiadającego uprawnienia na dany teren.

A co w przypadku, gdy trasa przebiega przez kilka województw?

Każdy ze szlaków powinien być przebyty w jednej nieprzerwanej wędrówce.

Czy istnieją ograniczenia na dzienną długość trasy?

Czy w takim razie dopuszczalne są trasy w postaci koniczynki z jednym punktem wypadowym?

Oba szlaki muszą przebiegać przez inne województwa, niż szlaki przebyte na dużą OTP w stopniu srebrnym.

W całości czy dowolny fragment trasy?

Dużą OTP w stopniu złotym można zdobywać w ciągu pięciu lat.

Czy to znaczy, że dwie wędrówki mają odbyć się w odstępie nie większym niż pięć lat?

38. W ciągu jednego roku można zdobyć tylko jedną dużą OTP.

A czy można w jednym roku zrobić trzy wycieczki dwie na srebrną i jedną na złotą?

39. Duże OTP przyznaje tylko KTP ZG PTTK. Ubiegający się o przyznanie odznaki przesyła do KTP (adres: 00-075 Warszawa ul. Senatorska 11) wypełniony formularz wniosku o przyznanie dużej OTP (wzór — załącznik nr 1) z załączeniem:

- przy zdobywaniu dużej OTP w stopniu srebrnym — Książeczek Wycieczek Pieszych, na podstawie których były przyznane poprzednie odznaki,

Wszystkie poprzednie odznaki piesze?

a przy zdobywaniu dużej OTP w stopniu złotym — legitymacji stwierdzającej przyznanie dużej OTP w stopniu srebrnym,

- opisów przebytych szlaków z podaniem liczby kilometrów, zwiedzanych obszarów i miejscowości, a szczególnie informacji nieuwzględnionych w przewodnikach po danym terenie itp. Pożądane jest ilustrowanie opisów zdjęciami lub szkicami,
- do wniosku należy dołączyć znaczki na przesyłkę zwrotną.

40. Opisy szlaków przed złożeniem w KTP ZG PTTK, muszą być zaopiniowane przez Przewodnika Turystyki Pieszej posiadającego uprawnienia na dany teren.
41. Punkty za zwiedzanie miejscowości nie są zaliczane przy zdobywaniu dużych OTP.

VI. Odznaka „Za wytrwałość w turystyce pieszej”

42. Odznakę „Za Wytrwałość w Turystyce Pieszej” mogą zdobywać posiadacze dużych OTP bądź małej OTP w stopniu złotym.
43. Odznakę zdobywa się przez wielokrotne powtórzenie normy przewidzianej dla małej OTP w stopniu brązowym.
44. W ciągu roku kalendarzowego (tj. od 1 stycznia do 31 grudnia) można zaliczyć wykonanie tylko jednej normy rocznej. Następnym wycieczek odbytych w danym roku kalendarzowym nie można zaliczyć na poczet normy dla następnego roku.

45. Przy zdobywaniu I stopnia odznaki (zielonej), posiadacz dużej OTP w stopniu złotym zdobywa odznakę za potwierdzone wykonanie pięciu norm, posiadacz dużej OTP w stopniu srebrnym — za wykonanie 7 norm, a posiadacz małej OTP w stopniu złotym — za wykonanie 9 norm. Zaliczenie pierwszej normy zobowiązuje do kontynuowania ich liczby, niezależnie od późniejszego zdobycia wyższych stopni odznaki.

Przy zdobywaniu kolejnych stopni odznaki (granatowej i czerwonej) obowiązuje już każdego zdobywającego odznakę wykonanie tylko pięciu norm dla każdego jej stopnia, niezależnie, od jakiej OTP zaczął zdobywanie I stopnia (zielonego).

46. Coroczne normy na odznakę posiadacz małej OTP w stopniu złotym może zdobywać równocześnie z przebyciem szlaków przewidzianych na dużą OTP w stopniu srebrnym. W tym przypadku norma na odznakę musi być uzyskana na innych terenach niż przebiegał szlak na dużą OTP.

W innym województwie czy inne trasy?

47. Dokumentację odbytych wycieczek na odznakę należy prowadzić w Książeczce Wycieczek Pieszych.
48. Po uzyskaniu każdorazowej normy rocznej, Książeczkę Wycieczek Pieszych poświadczoną przez Przewodnika Turystyki Pieszej posiadającego uprawnienia na dane województwo, należy złożyć celem zweryfikowania w najbliższym Referacie Weryfikacyjnym.
49. Po uzyskaniu ostatniej normy (piątej, siódmej lub dziewiątej) całość dokumentacji należy przesłać listem poleconym do KTP ZG PTTK, celem przyznania odznaki.

W przypadku zdobywania odznaki przez posiadacza małej OTP w stopniu złotym (9 norm) oprócz Książeczek Wycieczek Pieszych zawierających zweryfikowane normy, należy nadesłać Książeczkę Wycieczek Pieszych, w której zweryfikowano małą OTP w stopniu złotym.

W przypadku zdobywania odznaki przez posiadacza dużej OTP w stopniu srebrnym (7 norm) lub dużej OTP w stopniu złotym (5 norm) należy dodatkowo podać numer legitymacji, stwierdzającej przyznanie dużej OTP.

50. Dla zdobywania odznaki nie jest wymagana kalendarzowa ciągłość uzyskiwania norm; przerwa roczna lub dłuższa nie przekreśla uprzednio zdobytych i zweryfikowanych norm.
51. Odznaka jest wykonana w trzech kolorach: dla zdobywców po raz pierwszy — w otoku ciemnozielonym, przy powtórnym zdobyciu — w otoku granatowym, przy trzecim — w otoku czerwonym.

VII. OTP „Dla Najwytrwalszych”

52. Odznakę „Dla Najwytrwalszych” mogą zdobywać tylko posiadacze najwyższego III stopnia (czerwonego) odznaki za Wytrwałość w Turystyce Pieszej”. Odznaka ta stanowi kontynuację systemu odznak pieszych PTTK.
53. Odznakę zdobywa się przez pięciokrotne powtórzenie normy przewidzianej dla małej OTP w stopniu brązowym (bez punktów za zwiedzanie miast).

54. O przyznanie odznaki mogą ubiegać się wszyscy zdobywcy odznaki za Wytrwałość w Turystyce Pieszej”, niezależnie od roku jej zdobycia. Wszystkie później zdobyte normy roczne odpowiadające zasadom określonym w regulaminie OTP mogą być zaliczane w poczet OTP „Dla Najwytrwalszych”.
55. Odznaka „Dla Najwytrwalszych” posiada trzy stopnie, obowiązuje kolejność ich zdobywania. Dla uzyskania każdego ze stopni konieczne jest uzyskanie zaliczenia pięciu norm rocznych.
56. Prawo zaliczania norm rocznych mają wszystkie działające w terenie Referaty Weryfikacyjne OTP.
57. Po uzyskaniu ostatniej (piątej) normy, ostatnią Książeczkę Wycieczek Pieszych wraz z numerem stwierdzającym przyznanie odznaki za Wytrwałość w Turystyce Pieszej” III stopnia (czerwonej) należy przesłać wraz ze znaczkami na przesyłkę zwrotną do Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej za pośrednictwem KTP ZG PTTK na adres: 00-075 Warszawa ul. Senatorska 11.
58. Odznaka „Dla Najwytrwalszych” jest wykonana odpowiednio do stopni w trzech kolorach metalu: brązowym, srebrnym i złotym. Po dokonaniu weryfikacji nadesłana dokumentacja wraz z odznaką odesłana zostanie na wskazany adres.
59. Ostateczna interpretacja regulaminu OTP „Dla Najwytrwalszych” należy do Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej i KTP ZG PTTK.

VIII. Postanowienia końcowe

60. W przypadku utworzenia przewidzianych statutem PTTK międzyoddziałowych jednostek organizacyjnych w turystyce pieszej, mogą one przejąć od OKTP część uprawnień określonych niniejszym regulaminem w zakresie weryfikowania i przyznawania poszczególnych stopni odznaki. O sposobie podziału tych kompetencji należy powiadomić KTP ZG PTTK.
61. Przy załatwianiu przyznawania OTP drogą korespondencyjną, oraz zaliczania norm na odznakę za Wytrwałość w Turystyce Pieszej” należy dołączyć znaczki pocztowe o wartości opłaty pocztowej jak przy nadaniu.
62. Interpretacja niniejszego regulaminu należy do Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.
63. Regulamin niniejszy został uchwalony przez Komisję Turystyki Pieszej ZG PTTK w dniu 12 grudnia 1999 roku i obowiązuje od 1 stycznia 2000 roku.

Tracą moc wszystkie poprzednie wersje regulaminu Odznak Turystyki Pieszej.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK

Załącznik nr 2 do Regulaminu OTP – Wykaz miejsc i miejscowości punktowanych na OTP

1. Dlaczego ten wykaz nie jest skorelowany z Kanonem Krajoznawczym Polski? Np. Bystrzyca Kłodzka w ogóle w nim nie występuje.
2. Dlaczego w wykazie nie uwzględniono parków narodowych?
3. Czy zwiedzanie miejscowości (pełne) może być równoznaczne z odwiedzeniem wszystkich (większości w przypadku dużych miast) obiektów wymienionych w Kanonie?
4. Dlaczego w spisie wymienione są miejscowości ewidentnie leżące w terenie górskim (czyli nie można do nich dojść zdobywając punkty na OTP)? (miejscowości te zostały zaznaczone kursywą)

I. Województwo dolnośląskie

- 20 punktów – Wrocław,
- 15 punktów – Bystrzyca Kłodzka, Jelenia Góra, Kłodzko, Legnica, Świdnica,
- 10 punktów – Bolesławiec, Duszniki–Zdrój, Głogów, Jawor, Lubań, Lwówek Śląski, Oleśnica, Trzebnica, Wałbrzych, Złotoryja,
- 5 punktów – Bardo, Błędne Skały, Bolków, Chełmsko śląskie, Dzierżoniów, Gryfów Śląski, Henryków, Jaworzyna śląska, Kamienna Góra, Krzeszów, Kudowa–Zdrój, Łądek–Zdrój, Legnickie Pole, Lubawka, Lubiąż, Lubin, Lubomierz, Międzyzylesie, Milicz, Niemcza, Nowa Ruda, Oława, Prochowice, Radków, Rogoźnica, Siedlęcín, Sobótka, Srebrna Góra, Strzegom, Strzelin, Szczeliniec Wielki, Szklarska Poręba, Syców, Środa Śląska, Świerzawa, Walim, Wambierzyce, Wleń, Wołów, Ząbkowice Śląskie, Ziębice, Złoty Stok,

II. Województwo kujawsko–pomorskie

- 20 punktów – Toruń
- 15 punktów – Bydgoszcz, Chełmno, Grudziądz, Włocławek
- 10 punktów – Biskupin, Brodnica, Inowrocław, Kruszwica, Strzelno
- 5 punktów – Brześć Kujawski, Ciechocinek, Chełmża, Golub–Dobrzyń, Jabłonowo Pomorskie, Kcynia, Kłóbka, Koronowo, Lipno, Mogilno, Nieszawa, Nowe nad Wisłą, Pakość, Radziejów, Radzyń Chełmiński, Rypin, Szubin, Świecie, Tuchola, Unisław, Wenecja, Żnin

III. Województwo lubelskie

- 20 punktów – Lublin
- 15 punktów – Chełm, Kazimierz Dolny, Zamość
- 10 punktów – Biała Podlaska, Puławy
- 5 punktów – Biłgoraj, Hrubieszów, Janów Lubelski, Janów Podlaski, Kock, Krasnobród, Krasny-staw, Kraśnik, Lubartów, Międzyrzec Podlaski, Nałęczów, Opole Lubelskie, Radzyń Podlaski, Szचेbrzeszyn, Tarnogród, Tomaszów Lubelski, Włodawa, Zwierzyniec

IV. Województwo lubuskie

- 20 punktów –
- 15 punktów – Zielona Góra
- 10 punktów – Bytom Odrzański, Gorzów Wielkopolski, Kozuchów, Łagów, Żagań, Żary
- 5 punktów – Drzonów, Lubniewice, Lubsko, Międzyrzecz, Nowa Sól, Ochla, Ośno Lubuskie, Strzelce Krajeńskie, Sulechów, Szprotawa, Świebodzin, Wschowa

V. Województwo łódzkie

- 20 punktów –
- 15 punktów – Łowicz, Łódź, Piotrków Trybunalski
- 10 punktów – Łęczyca, Opoczno, Sieradz, Skierniewice, Sulejów–Podklasztorze, Wieluń
- 5 punktów – Arkadia, Brzeziny, Drzewica, Łask, Nieborów, Pabianice, Poddębice, Rawa Mazowiecka, Tomaszów Mazowiecki, Tum koło Łęczycy, Uniejów, Warta, Witów, Zgierz, Złoczew

VI. Województwo małopolskie

- 20 punktów – Kraków
- 15 punktów – Biecz, Tarnów
- 10 punktów – Nowy Sącz, Ojców – Pieskowa Skała, Olkusz, Oświęcim, Stary Sącz, Wieliczka
- 5 punktów – Alwernia, Bochnia, Czorsztyn, Dobczyce, Gorlice, Igołomia, Kalwaria Zebrzydowska, Kęty, Krościenko, Krynica, Krzeszowice, Lanckorona, Mogilany, Niedzica, Niepołomice, Nowy Targ, Nowy Wiśnicz, Rabka, Sławków, Sucha Beskidzka, Wadowice, Zakopane, Zubrzyca Górna

VII. Województwo mazowieckie

- 20 punktów – Warszawa
- 15 punktów – Płock, Pułtusk, Siedlce
- 10 punktów – Ciechanów, Ostrołęka, Radom, Szydłowiec
- 5 punktów – Czerwińsk, Gostynin, Góra Kalwaria – Czernsk, Granica koło Kampinosu, Iłża, Kozielnice, Liw, Mińsk Mazowiecki, Mława, Modlin, Myszyniec, Nowe Miasto nad Pilicą, Nowy Dwór Mazowiecki, Opinogóra, Oporów, Otwock, Pruszków, Przasnysz, Przysucha, Radziejowice, Sierpc, Sochaczew, Warka, Węgrów, Zwoleń, żelazowa Wola, Żyrardów

Oporów leży w powiecie kutnowskim należącym do województwa łódzkiego.

VIII. Województwo opolskie

- 20 punktów –
- 15 punktów – Brzeg, Nysa, Opole, Paczków
- 10 punktów – Byczyna, Głogówek, Góra św. Anny, Namysłów, Otmuchów
- 5 punktów – Biała, Bierkowiec koło Opola, Czarnowąsy, Głubczyce, Głucholaży, Grodków, Kluczbork, Krapkowice, Moszna, Niemodlin, Prószków, Prudnik, Strzelce Opolskie, Ujazd

IX. Województwo podkarpackie

- 20 punktów –

Tu powinien być wymieniony Przemyśl – uznany w Kanonie za jedno z najciekawszych pod względem krajoznawczym miast w Polsce.

- 15 punktów – Jarosław, Przemyśl, Rzeszów
- 10 punktów – Baranów Sandomierski, Krosno, Leżajsk, Łańcut, Przeworsk, Sanok
- 5 punktów – Bircza, Bóbrka, Czudec, Dubiecko, Dukla, Głogów Małopolski, Horyniec–Radruż, Iwonicz Zdrój, Jasło, Kańczuga, Kolbuszowa, Krasieczyn, Lesko, Lubaczów, Mielec, Mrzygłód, Ropczyce, Sieniawa, Tarnobrzeg, Ulanów, Ustrzyki Dolne, Zagórz

X. Województwo podlaskie

- 20 punktów –
- 15 punktów – Białystok,
- 10 punktów – Białowieża, Bielsk Podlaski, Bohoniki, Ciechanowiec, Drohiczyn, Kruszyniany, Iomża, Suwałki, Tykocin
- 5 punktów – Choroszcz, Hajnówka, Krynki, Nowogród nad Narwią, Sejny, Siemiatycze, Supraśl

XI. Województwo pomorskie

- 20 punktów – Gdańsk
- 15 punktów – Gdynia, Malbork, Słupsk,
- 10 punktów – Chojnice, Kartuzy, Pelplin

- 5 punktów – Bytów, Człuchów, Dzierżgoń, Gniew, Hel, Kluki, Kościerzyna, Kwidzyn, Lębork, Łeba, Puck, Sławno, Smołdzino, Sopot, Starogard Gdański, Sztum, Wdzydze Kiszewskie, Wejherowo

XII. Województwo śląskie

- 20 punktów –
- 15 punktów – Częstochowa, Cieszyn, Racibórz
- 10 punktów – Bielsko-Biała, Gliwice, Katowice, Pszczyna, Tarnowskie Góry
- 5 punktów – Będzin, Bytom, Chorzów, Chrzanów, Czeladź, Istebna – Koniaków, Kłobuck, Koniecpol, Mikołów, Mysłówice, Ogrodzieniec-Podzamcze, Pilica, Pyskowice, Rybnik, Siewierz, Skoczów, Sosnowiec, Szczekociny, Toszek, Tychy, Woźniki, Zabrze, Złoty Potok, Żarki, Żywiec

XIII. Województwo świętokrzyskie

- 20 punktów –
- Tu powinien być wymieniony Sandomierz – uznany w Kanonie za jedno z najciekawszych pod względem krajoznawczym miast w Polsce.
- 15 punktów – Kielce, Sandomierz
- 10 punktów – Chęciny, Jędrzejów, Opatów, Szydłów
- 5 punktów – Busko Zdrój, Chmielnik, Końskie, Krzemionki Opatowskie, Miechów, Nowy Korczyn, Ostrowiec Świętokrzyski, Pińczów, Staszów, Święty Krzyż, Tokarnia, Ujazd, Wąchock, Wiślica

XIV. Województwo warmińsko-mazurskie

- 20 punktów –
- 15 punktów – Elbląg, Frombork, Olsztyn
- 10 punktów – Grunwald, Lidzbark Warmiński, Orneta, Pasłęk, Reszel
- 5 punktów – Barczewo, Bartoszyce, Braniewo, Dobrze Miasto, Działdowo, Elk, Giżycko, Kadyny, Kętrzyn, Lubawa, Morąg, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztynek, Ostróda, Pieniężno, Szczytno, Węgorzewo

XV. Województwo wielkopolskie

- 20 punktów – Poznań
- 15 punktów – Gniezno, Kalisz
- 10 punktów – Giecz, Gostyń, Konin, Kórnik, Krotoszyn, Leszno, Ostrów Lednicki, Piła, Rydzyna, Szamotuły
- 5 punktów – Buk, Chodzież, Czarnków, Dziekanowice, Gołuchów, Góra, Grodzisk Wielkopolski, Jarocin, Kazimierz Biskupi, Kępno, Koło, Kościan, Koźmin, Luboń, Międzychód, Oborniki, Ostrów Wielkopolski, Ostrzeszów, Puszczykowo, Pyzdry, Racot, Rakoniewice, Rawicz, Rogalin, Sieraków, Słupca, Sulmierzyce, Szreniawa, Śrem, Środa Wielkopolska, Turek, Wągrowiec, Włoszakowice, Wolsztyn, Września, Zbąszyń, Zduny, Złotów

XVI. Województwo zachodniopomorskie

- 20 punktów – Szczecin
- 15 punktów – Kołobrzeg, Koszalin, Stargard Szczeciński
- 10 punktów – Chojna, Darłowo, Kamień Pomorski, Myślibórz, Trzebiatów
- 5 punktów – Barlinek, Białogard, Cedynia, Choszczno, Drawno, Gryfice, Gryfino, Lipiany, Międzyzdroje, Moryń, Nowogard, Połczyn Zdrój, Płoty, Pyrzyce, Recz, Sławno, Szczecinek, Świdwin, Świnoujście, Tuczno, Wałcz, Wolin

Wykaz powyższy obowiązuje od 1 stycznia 2000 r.

Warszawa 12 grudnia 1999 r.